

Miljøkonsekvensrapport til § 16a

Jesper Olsen

Store Selskærvej 4, 6560 Sommersted

Projektet omhandler udvidelse af dyrehold og forlængelse af kostald

Skema 211519 i www.husdyrgodkendelse.dk

Indsendt 19. juli 2019

Datablad

Ansøger og ejer	<i>Jesper Olsen Store Selskærvej 4 6560 Sommersted</i>
	<i>Kontaktperson på miljø sagen: Jesper Olsen Mobil: 61705939 Mail: jesperolsen86@hotmail.com</i>
Husdyrbrugets adresse	<i>Store Selskærvej 4</i>
CVR-nummer	<i>39006391</i>
CHR-nummer	<i>51956</i>
Kommune	<i>Haderslev Kommune</i>
Ejendomsnummer	<i>5100018888</i>
Matrikel-nr.	<i>196 - Jegerup Ejerlav, Jegerup</i>
Andre husdyrbrug drevet af ansøger	<i>Ingen</i>
Biaktiviteter	<i>Ingen</i>
Ansøgningskema	<i>211519</i>
Konsulent	<i>Miljørådgiver Birgitte Madsen SLF, Billundvej 3, 6500 Vojens bm@slf.dk, 73202600</i>
Ansøgning indsendt	<i>19/7 2019</i>

Forord

Miljøkonsekvensrapport

Denne rapport beskriver de miljømæssige konsekvenser ved det ansøgte projekt på Store Selskærvej 4. Det ansøgte omfatter udvidelse af dyrehold og forlængelse af kostald.

Rapporten er en miljøkonsekvensrapport. Rapporten behandler de potentielle væsentlige miljøpåvirkninger ved det nævnte projekt.

Rapporten indeholder en beskrivelse (kapitel 3) og vurdering (kapitel 4) af den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet, som det ansøgte vurderes at medføre. Sammen med et elektronisk ansøgningsskema danner rapporten grundlaget for kommunens afgørelse om miljøgodkendelse for ejendommen.

Datablad	2
Forord	3
1. Indledning	6
2. Ikke-teknisk resume	7
3. Husdyrbruget og det ansøgte	9
3.1 <i>Indretning og drift af anlægget</i>	9
3.2 <i>Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde</i>	12
3.3 <i>Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug</i>	12
3.4 <i>Husdyrbruget og det ansøgte beliggenhed</i>	12
3.4.1 <i>Generelle afstandskrav</i>	12
3.5 <i>Ammoniakemission</i>	13
3.5.1 <i>Naturpunkter</i>	13
3.6 <i>Lugtmission</i>	15
3.6.1 <i>Kumulation til naboer</i>	15
3.7 <i>Øvrige emissioner og gener</i>	15
3.7.1 <i>Støj</i>	16
3.7.2 <i>Støv</i>	16
3.7.3 <i>Lys</i>	17
3.7.4 <i>Skadedyr</i>	17
3.7.5 <i>Transporter</i>	17
3.8 <i>Reststoffer, affald og naturressourcer</i>	18
3.8.1 <i>Døde dyr</i>	18
3.8.2 <i>Affald</i>	18
3.8.3 <i>Olie- og kemikalier</i>	18
3.8.4 <i>Energiforbrug (brugen af naturressourcer)</i>	19
3.8.5 <i>Vandforbrug</i>	19
3.9 <i>BAT-Ammoniakemission</i>	20
3.10 <i>Grænseoverskridende virkninger</i>	21
4. Projektets direkte og indirekte virkninger for miljø, natur og mennesker og hvad der er gjort for at mindske virkningerne	22
4.1 <i>Beliggenhed og bygningsændringer i forhold til landskab og Bilag IV arter</i>	22
4.2 <i>Begrænsning af ammoniakemission</i>	25
4.3 <i>Afsætning af ammoniak til nærliggende natur</i>	25
4.4 <i>Lugtgener for omboende</i>	25

4.5	<i>Støjgener</i>	26
4.6	<i>Støvgener</i>	26
4.7	<i>Lyspåvirkninger</i>	26
4.8	<i>Skadedyr</i>	26
4.9	<i>Transporter</i>	27
4.10	<i>Energi</i>	27
4.11	<i>Vandforbrug og påvirkning af vandressourcen</i>	27
4.12	<i>Påvirkning af jordarealer og jordbund</i>	28
4.13	<i>Andet om befolkningen og menneskers sundhed</i>	28
4.14	<i>Alternative løsninger</i>	29
4.15	<i>Oplysninger om konsulenten</i>	29
5.	Konklusion	29
6.	Bilag	30

1. Indledning

Denne miljøkonsekvensrapport beskriver og vurderer en udvidelse af dyreholdet og kostalden på Store Selskærvej 4.

Udvidelsen af kostalden sker i forlængelse af den eksisterende kostald. Dette er den billigste og mest praktiske løsning, og der er ikke som sådan overvejet en væsentlig alternativ placering.

2. Ikke-teknisk resume

Nudrift og det ansøgte projekt

Ved udarbejdelse af miljøgodkendelser af husdyrbrug ses der på de ændringer, der er sket på ejendommen over en periode på 8 år. Den tilladte produktion på Store Selskærvej 4 for 8 år siden var på 265 køer og 263 stk opdræt. Den tilladte produktion i dag er på 310 køer og 326 stk opdræt plus tyre. Det ansøgte projekt, der beskrives i denne rapport, omhandler en ændring af dyreholdet til ca. 500 køer med tilhørende opdræt. De 500 køer er et ca. antal – dyrevelfærdskravene skal overholdes. Antallet af køer anvendes i rapporten til beregning af det forventede ressourceforbrug og antallet af transporter. Et lavere antal dyr vil således resultere i et lavere ressourceforbrug og et lavere antal transporter.

I forbindelse med ændringen af dyreholdet opføres der en ny kostald til køer og en plansilo. Stalden opføres i forlængelse af den eksisterende kostald, og plansiloen opføres øst for de eksisterende plansiloer.

I rapportens afsnit 3.1 samt i bilag 1 er et oversigtskort over ejendommen. Der er opført ny stald og gyllebeholder inden for de sidste 8 år, og nogle ældre stalde er taget ud af brug. Dette er beskrevet nærmere i afsnit 3.1. De bygningsmæssige ændringer betyder at produktionsarealet i staldene (dvs. det areal i staldene, hvorfra der beregnes emission af lugt og ammoniak) er ændret over tid:

For 8 år siden: 2097 m²

Nudrift: 4273 m²

Ansøgt: 4973 m²

Konsekvenser for omboende, natur og miljø

Lugt

Som nævnt øges produktionsarealet i ansøgt drift. Dette medfører at den samlede lugtemission fra ejendommen stiger. Der er foretaget beregninger der viser, at kravene i lovgivningen om maksimal lugtpåvirkning af naboer, samlet bebyggelse og byer er overholdt. For at minimere lugtgener fra ejendommen holdes der rent på arealerne omkring staldene, og lagre af ensilage og fast mæg overdækkes.

Landskab

De nye bygninger placeres i tilknytning til de eksisterende bygninger og i samme farver (grå). Der er beplantning mellem ejendommen og de nærmeste naboer samt mellem ejendommen og offentlige veje mod nord, øst og syd. Fra vest er ejendommen synlig, men da det nye byggeri opføres øst for de eksisterende bygninger, kan de ikke ses fra vest. Det vurderes at landskabsoplevelsen ikke påvirkes af byggeriet.

Påvirkning af natur

Det øgede produktionsareal medfører at den samlede ammoniakemission fra ejendommen stiger. Der er foretaget beregninger der viser, at kravene i lovgivningen om maksimal ammoniakpåvirkning af visse naturtyper, der beskyttet efter danske nationale regler eller efter EU-regler, er overholdt.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

For det ansøgte er der krav om, at der højst må udledes 5586 kg ammoniak pr. år. Dette krav til emissionen er i lovgivningen sat ud fra viden om, hvad der kan lade sig gøre, ved at anvende de bedste "teknikker" på markedet, der er tilgængelige i til en pris, der er realistisk i forhold til produktionens størrelse. Det kan være et staldsystem med lav ammoniakfordampning eller en teknik i form af gyllekøling e.l. Lovgivningens krav til maksimal ammoniakudledning er ikke overholdt i denne ansøgning, idet der udledes 52 kg mere end tilladt. Der er dog foretaget tiltag, der reducerer ammoniakfordampningen. Dette er nærmere beskrevet i afsnit 3.9 og 4.2.

3. Husdyrbruget og det ansøgte

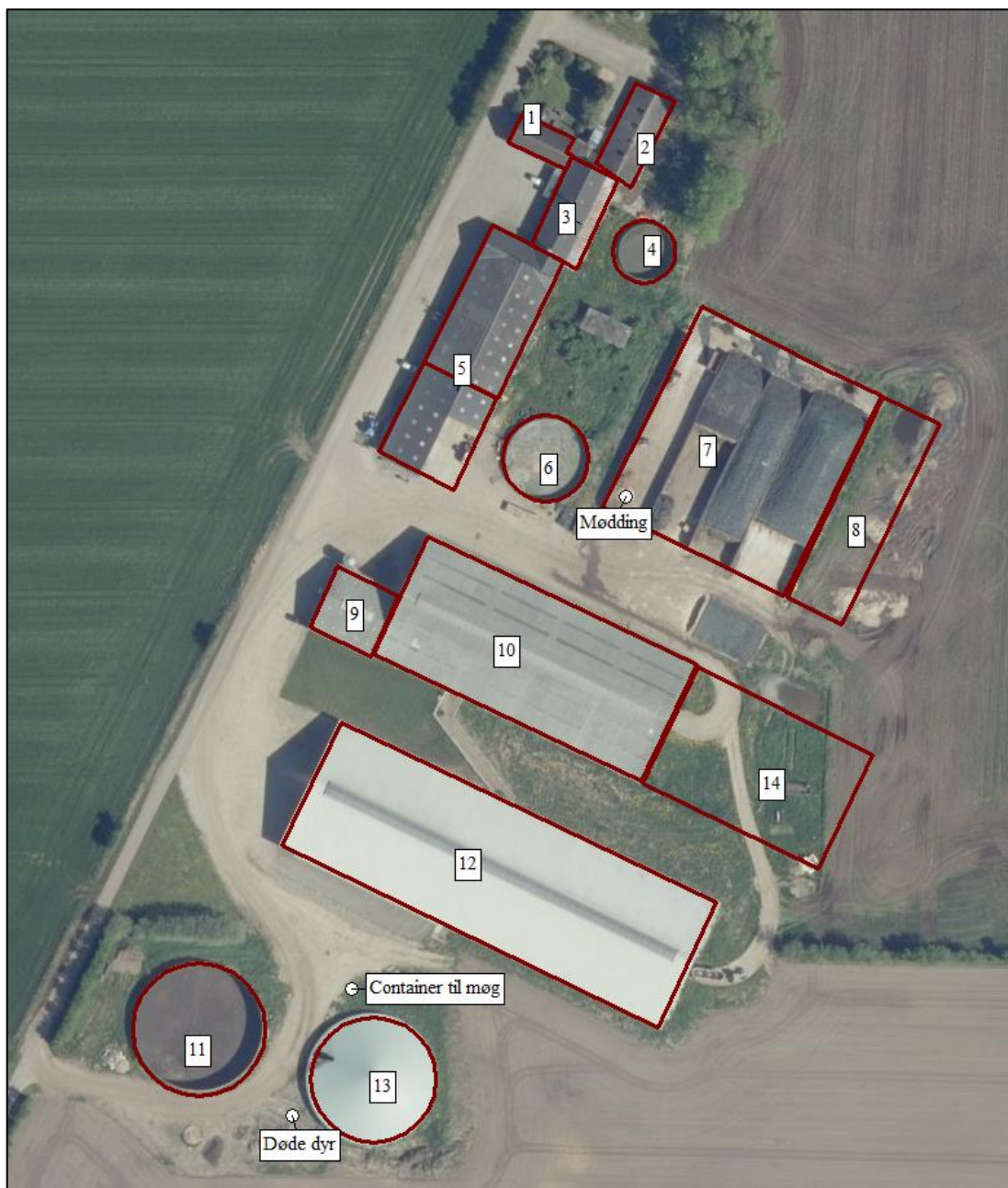
I dette kapitel redegøres der for husdyrbrugets indretning og drift, samt placering i forhold til omgivelserne.

Der redegøres for ammoniak- og lugtemissionen, samt for øvrige områder, hvor husdyrbruget kan belaste omgivelserne fx støj, støv, lys, skadedyr, transport, affald og ressourceforbrug.

I kapitel 4 vurderes husdyrbrugets påvirkning af omgivelserne.

3.1 Indretning og drift af anlægget

Oversigt over anlægget ses på Figur 1, i Tabel 1 og i bilag 1.

Figur 1 Stalde og opbevaringsanlæg på Selskærvej 4.

Tabel 1. Oversigt over bygninger. Bygningsnumrene henviser til numrene i figur 1.

Bygnings-nr.	Anvendelse	Bygningsmaterialer og farver på bygningsfacader
1	Stuehus	Gul stenmur – gråt eternittag
2	G1 ungdyrstald (tages ud af drift og fjernes)	Gul stenmur – gråt eternittag
3	G1 kostald (tages ud af drift og fjernes)	Gul stenmur – gråt eternittag
4	Gyllebeholder (tages ud af drift og fjernes)	Grå betonelementer
5	Maskinhus/foder samt gl kalvestald (stald tages ud af drift og anvendes til depot)	Gul stenmur – gråt eternittag
6	Gyllebeholder	Grå betonelementer
7	Plansiloer (inkl mødding)	Grå betonelementer
8	Ny plansilo	Grå betonelementer
9	Malkestald	Grå elementer - gråt eternittag
10	Kostald	Grå elementer - gråt eternittag
11	Gyllebeholder	Grå betonelementer
12	Ungdyrstald	Grå elementer - gråt eternittag
13	Gyllebeholder	Grå betonelementer
14	Ny kostald	Grå elementer - gråt eternittag
	Container til fast mæg	Mørk farve metal

Ved miljøgodkendelse af husdyrbrug skal den ansøgte drift sammenholdes med nudriften og med driften for 8 år siden. I det følgende beskrives derfor 8-års driften, nudriften og den ansøgte drift. I denne sammenhæng skal "drift" forstås som størrelse og type af produktionsarealer. Oplysningerne fremgår også af IT-ansøgningen i husdyrgodkendelse.dk og er vist skematisk i Tabel 2.

Tabel 2 Dyretype, staldsystem, produktionsareal og miljøteknologi. Bygningsnumrene refererer til numrene i Figur 1.

Stald	Dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Produktionsareal (m ²)		
		8-årsdrift (MGK fra 2008)	Nudrift (tillæg fra 2013)	Ansøgt 2019
2	Opdræt på fuldspalter	145	0	0
3	Opdræt på dybstrøelse	303	0	0
5	Kalve på dybstrøelse	64	0	0
10	Køer og kvier, sengestald m spalter samt afsnit med dybstrøelse* (opsamlingsplads er ikke medregnet i produktionsarealet)	1498 87	1498 87	1498 87
12	Køer og kvier, præfabrikeret drænet gulv samt afsnit med dybstrøelse*	0	1502 582 + 504	1502 1086

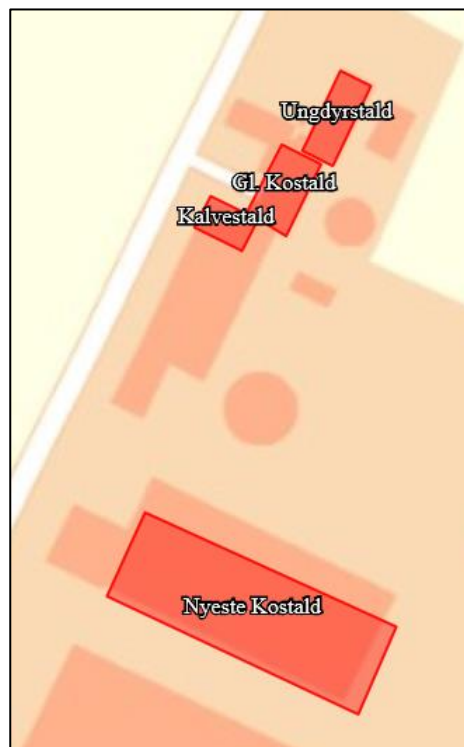
14	Køer og kvier, sengestald med spalter	0	0	800
	Drivgang mellem stald 10 og 12 rengøres og er derfor ikke indregnet i produktionsarealet.			

* I dybstrøelsen i stald 10 og 12 er der i ansøgt drift regnet med flexgruppen "alle kvæg". Det vil sige, at der må gå malkekøer, kvier, stude, ammekvæg, slagtekalve eller småkalve.

Nudriften er beregnet ud fra den nuværende lovlige drift i henhold til det eksisterende tillæg fra 2013, mens 8-års drift tager udgangspunkt i godkendelsen fra 2008. De tre ældre staldafsnit (**2+3+5**) indgik i godkendelsen fra 2008, hvilket fremgår af ansøgningskemaet fra 2008 (IT skema 1491) (figur 2).

Produktionsareal i stald 2 er opmålt. Stald 3 og 5 er ikke mere indrettet som stald, så staldafsnitenes størrelse er vurderet/opmålt ud fra de tilbageværende rester af staldene. I nudrift og ansøgt drift er stald 2+3+5 sat til 0 m². I bilag 10 er skitser af stald 2, 3, og 5.

Kostalden (**10**) er en sengestald med spalter. Den er uændret gennem de sidste 8 år. I godkendelsen fra 2008 er arealet med dybstrøelse ikke nævnt. Arealet har dog været der hele tiden, og er derfor medregnet i både 8-års drift, nudrift og ansøgt drift. Plantegning over kostalden ses i bilag 2. Opsamlingsplads rengøres efter brug og er derfor ikke indregnet i produktionsarealet. Da køerne kun har haft adgang til opsamlingspladsen i forbindelse med malkning, indgår opsamlingspladsen heller ikke i 8-års drift og i nudrift. Ungdyrstalden (**12**) er en sengestald med fast drænet gulv. Den var ikke bygget for 8 år siden, og indgår derfor kun i nudrift og ansøgt drift. Plantegning over ungdystalden ses i bilag 3. Den nye kostald (**14**) indgår kun i ansøgt drift. Der er endnu ikke taget endeligt stilling til indretningen, men størrelsen på produktionsarealet er fastlagt, og i bilag 4 er vist et forslag til indretningen. Produktionsarealet ønskes opført som sengestald med spaltegulv, mens det disponible areal, der udgør ca. 34% af den nye bygning, ønskes opført med fast gulv eller sandpude. Der mangler plads til maskiner i det eksisterende maskinhus. Det disponible areal tænkes derfor anvendt til strømaskine, redskaber og eventuelt strøelse i form af knust halm, sand eller kalk. Dette vil lette arbejdsgangen og reduceret behovet for transport med dertilhørende risiko for støv og støj.

Figur 2 Skærmdump fra miljøansøgning fra 2008

Dyrene har kun kortvarig adgang til drivgang mellem stald 10 og 12, og drivgangen rengøres efter brug. Derfor er drivgangen ikke indregnet i produktionsarealet.

Beregning af produktionsareal i alle staldene fremgår af bilag 9.

På ejendommen findes fire gyllebeholdere (Tabel 3), der også ses på Figur 1. Herudover søges der om landzonetilladelse til en ny decentral gyllebeholder på 4000 m³, der placeres ca. 4 km fra ejendommen. Denne beholder indgår i kapacitetsberegningerne, men er ellers ikke indeholdt i denne miljøansøgning. Fast møg opbevares i tom plansilo med afløb til gyllebeholder eller i container, hvorfra det løbende sendes til biogas. Containeren er placeret ved gyllebeholderen for at samle trafikken fra biogas her, hvor der også leveres afgasset gylle i gylletankene. Det reducerer smitterisiko og giver størst mulig afstand til naboerne mod nord. Ofte afhenter biogasanlægget containeren samme dag som den fyldes. Underlaget er med græsdekke.

Tabel 3 Opbevaringslagre til flydende husdyrgødning

Gyllebeholder	Kapacitet (m³)	Overfladeareal (m²)	NH₃-effekt
4 (Tages ud af brug, og fjernes)	(450)	(155)	Ingen indregnet, (flydelag)
6	1450	317	Ingen indregnet, (flydelag)
11	3500	780	Ingen indregnet, (flydelag)
13	4000	822	50% (teltoverdækning)
Ny decentral	4000	822	Ingen indregnet, (flydelag)
I alt	12.950		

For 8 år siden var beholder 4, 6 og 11 i brug. I nudrift er beholder 4, 6, 11 og 13 i brug. I ansøgt drift tages beholder 4 ud af brug og fjernes.

Der er foretaget en kapacitetsberegning for ejendommen (bilag 5) der viser, at der er lagerkapacitet til 8,9 mdr. Gyllen sendes til biogas, og en del af denne gylle tages ikke retur. Herved vurderes det, at Husdyrgødningsbekendtgørelsens vejledende regler om 9 måneders opbevaringskapacitet er overholdt.

3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde

Anlægget består i dag af:

- Kostald med senge og spalter (10)
- Ungdyrstald med fast drænet gulv (12)
- 4 gyllebeholdere (4+6+11+13)
- 4 plansiloer (7)

Følgende ændringer ønskes foretaget:

- Kostald forlænges med 50 m mod øst (14)
- Gyllebeholder på 450 m³ tages ud af drift (4)
- Der bygges ny plansilo på 16x50 m (er tidligere godkendt men endnu ikke bygget) (8)
- **Teltoverdækning på gyllebeholder for at overholde BAT (11)**

3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug

Foruden det husdyrbrug som denne ansøgning omhandler, ejer ansøger tre bygningsløse ejendomme. Det vurderes ikke at husdyrbruget er teknisk eller forureningsmæssigt forbundet med disse ejendomme.

3.4 Husdyrbruget og det ansøgtes beliggenhed

I dette afsnit beskrives husdyrbrugets beliggenhed i forhold til naturområder og omkringboende.

3.4.1 Generelle afstandskrav

Ejendommen ligger sydvest for Sommersted omkranset af landbrugsarealer og spredt beplantning.

I nedenstående tabel redegøres for, at de faste afstandskrav for stald og plansilo er overholdt.

Tabel 4. Faste afstandskrav i henhold til Husdyrgødningsbekendtgørelsens §§ 6 og 8 opmålt fra ny stald og fra ny plansilo

Nærmeste...	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Nabo	220 m 155 m 70 m	Fra Store Selskærvej 6 til hhv. ny stald ny plansilo og nærmeste stald (stald 2 som lukkes)	50 m
Naboskel	175 m 130 m 28 m	Fra skel ved Store Selskærvej 6 til hhv. ny stald, ny plansilo og nærmeste stald (stald 2 som lukkes)	30 m
Beboelse på samme ejendom (stuehus)	135 m 97 m	Fra stuehus til hhv. ny stald og ny plansilo	15 m
Samlet bebyggelse i landzone	Ca. 1 km	Til Mølby	389 m*
Byzone (eksisterende og fremtidig)	575 m	Geneafstand fra ejendommen til fremtidig byzone øst for Sommersted	567 m*
Sommerhusområde (eksisterende og fremtidige)	> 600 m		567 m*
Områder i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv	> 600 m		389 m*
Fælles vandindvindingsanlæg	Ca 1 km	Vandværk i Sommersted	50 m
Enkelt vandindvindingsanlæg	Ca 630 m	Markvandsboring mod øst	25 m
Vandløb - åbent	870 m 800 m	Fra åbent vandløb mod nord til hhv. ny stald og ny plansilo	15/100 m
Sø	780 m 850 m	Fra henholdsvis ny stald og plansilo til sø mod syd	15/100 m
Offentlig vej	100 m 120 m	Fra henholdsvis ny stald og plansilo til offentlig vej mod vest	15 m

* Afstandskravet er opgivet som de beregnede geneafstande. Der gøres opmærksom på, at afstanden måles fra et beregnet midtpunkt på ejendommen til beboelsesbygningen ved samlet bebyggelse og til zonegrænse ved sommerhus- og byzoneområde.

3.5 Ammoniakemission

Det ansøgte projekt medfører, at ejendommens samlede ammoniakemission stiger:

- Emission i 8 års drift = 2831,0 kg NH₃-N/år
- Emission i nudrift = 4932,4 kg NH₃-N/år
- Emission i ansøgt drift = 5481,7 kg NH₃-N/år.

3.5.1 Naturpunkter

Kategori 1-natur

Nærmeste kategori 1 natur er et overdrev, der ligger ca. 8 km SØ for anlægget. Totaldepositionen fra anlægget på naturområdet er 0,0 kg N/ha. Ifølge oplysningerne i IT-ansøgningssystemet er der

kumulation med 2 andre husdyrbrug, men da totaldepositionen er på 0,0 kg er det lovgivningsmæssige krav på maksimal 0,2 kg N pr. ha pr. år overholdt.

Kategori 2-natur

Nærmeste kategori 2 natur er et overdrev, der ligger ca. 2 km NØ for anlægget. Totaldepositionen fra anlægget på naturområder er 0,1 kg N pr. ha., hvilket er under lovgivningens krav om maksimalt 1 kg N pr ha fra den samlede produktion på husdyrbruget.

Kategori 3-natur

Afskæringskriteriet til kategori 3-natur er således, at kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha.

Der er regnet til de 6 nærmeste § 3-overdrev og -moser samt område med potentiel ammoniakfølsom skov. Ingen af dem modtager ifølge beregningerne over 1,0 kg i merdeposition som følge af projektet.

I bilag 11 og 12 ses kort med naturområder inden for kategori 1, 2 og 3 samt med natura 2000-områder og bilag IV-arter.

Tabel 5. Beregnet ammoniakdeposition på naturpunkter omkring ejendommen

Nr.	Naturområdes placering i forhold til nærmeste staldanlæg	Kategori natur	Merdeposition (kg N/ha/år)		Totaldeposition (kg N/ha/år)
			ift. 8 års drift [□]	ift. nudrift*	Ansøgt
1	Overdrev SØ	1	0,0	0,0	0,0
2	Overdrev NØ	2	0,1	0,0	0,1
3	Skov NØ	(3)	0,4	0,1	
4	Overdrev V	3	0,1	0,0	
5	Mose S	3	0,1	0,0	
6	Mose SØ	3	0,1	0,0	
7	Mose Ø	3	0,1	0,0	
8	Mose NØ	3	0,2	0,0	

* Ansøgt: Ændringen fra ansøgt til den tilladte produktion i nudrift.

□ 8 år: Ændringen fra ansøgt til den tilladte produktion for 8 år siden

3.6 Lugtemission

Ifølge beregningerne i IT-ansøgningen overholder projektet lugtgenekriterierne for nærmeste naboer, samlet bebyggelse og nærmeste byzone (Tabel 6). Den begrænsende faktor er lugt i forhold til nærmeste fremtidige byzone, som ligger øst for Sommersted (kommuneplanområde 14.10.EH.03)

Nærmeste naboer uden landbrugspligt er Store Selskærvej 6, Talind 4 og Talind 6. Nærmeste samlede bebyggelse i landzone er ved Mølby. Nærmeste (fremtidige) byzone er kommuneplanområde 14.10.EH.03 øst for Sommersted.

Tabel 6. Samlet resultat af lugtberegning

Samlet resultat af lugtberegning ? i						
Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Store Selskærvej 6	0	FMK	124,2	124,2	252,7	Ja
 Talind 4	0	FMK	124,2	124,2	278,8	Ja
 Talind 6	0	FMK	124,2	124,2	353,7	Ja
 Mølby	0	NY	388,8	388,8	1244,9	Ja
 Storegade 194	0	NY	388,8	388,8	672,5	Ja
 Fremtidig byzone NV	0	NY	566,8	566,8	579,2	Ja
 Fremtidig byzone NØ	0	NY	566,8	566,8	575,3	Ja
 Sommersted Ejerlav, Sommersted	0	NY	566,8	566,8	655,1	Ja

3.6.1 Kumulation til naboer

Der er ikke indregnet kumulation fra andre husdyrbrug, idet der ikke ligger andre større husdyrbrug indenfor 100 m fra naboerne eller inden for 300 m fra den samlede bebyggelse og byzonerne.

3.7 Øvrige emissioner og gener

Ud over lugt og ammoniakemission kan der fra et husdyrbrug være gener fra støj, støv, fluer/skadedyr, lys og transporter. Desuden kan energiforbruget til produktionen påvirke klimaet.

3.7.1 Støj

På landbrugsejendomme er der en række aktiviteter som kan medføre støj. Nedenfor er beskrevet de mest relevante støjkloder.

Tabel 7. Tabel over støjkloder

Støjkilde	Placering	Driftstid
Foderblanding	Ensilagesiloerne	2 timer dagligt mellem kl. 6 og 9
Fodringstider	I staldene	Inkluderet i ovenstående tidsrum for foderblanding
Levering af kraftfoder	Foderlade (5)	10 minutter 3 gange månedligt mellem kl. 7 og 17. Tippes af.
Udkørsel af husdyrgødning	Mellem gyllebeholdere og udbringningsarealer	Marts-maj og september-oktober primært 8.00-18.00 og så vidt muligt ikke weekend Ca. 8 x årligt kan der blive kørt i aften og nattetimerne
Pumpning af gylle	Biogas-lastbiler henter gylle fra fortank syd for stald 12	Ugentligt og oftest mellem kl. 6 og 18. varighed er ca. 5x20 min.
Udmugning	I staldene	En time månedligt mellem kl. 7 og 17.
Ensilering	Ensilagesiloerne	Ca. 7 dage pr år. Det tilstræbes at udføre arbejdet i dagtimerne, men der kan være behov for at køre aften og nat.
Kornvalse	Ingen	Ingen
Korntørring	Ingen	Ingen
Malkeanlæg	Malkestald	2 gange dagligt kl. 4-8 og 14.45-18.30
Kompresser til mælkekøling	I lukket rum ved malkestald. Støjer ikke	Fra malkning til afhentning af mælk
Ventilation	Ingen	Ingen (åbne stalde med naturlig ventilation)
Kompressor	Maskinhus (5)	Ved behov
Afhentning af mælk	Ved malkestald	Ca. 15 min hver anden dag

Placering af støjkloder mm. fremgår af bilag 6.

3.7.2 Støv

Interne transporter samt håndtering af foder og halm, kan medføre støv, især i tørt vejr.

Foder håndteres i morgentimerne tæt omkring staldene (se også tabel 7 om støj).

Antallet af transporter forventes at stige med ca. 23% primært på grund af afsætning til biogas (afsnit 3.7.5). Denne transport foregår syd for staldene eller ude på offentlig vej.

Ved at opføre den nye gyllebeholder decentralt ude ved udbringningsarealerne minimeres antallet af transporter med gylle mellem ejendommen og udbringningsarealerne.

Placering af støvkilder fremgår af bilag 6.

3.7.3 Lys

Der er lys i staldene døgnet rundt, dog med reduceret mængde om natten (natsænkning). Der findes udendørs lyskilder på de vestvendte staldgavle. De fleste tænder ved sensorpåvirkning.

Placering af lyskilder fremgår af bilag 6.

3.7.4 Skadedyr

Fluer:

Der vil på ejendommen blive foretaget fluebekæmpelse i overensstemmelse med de gældende retningslinjer. Ved fluegener bekæmpes med fluegift (Neporex).

Kalvebokse, kælvningsbokse og lager af fast gødning kan være den primære kilde til fluer. Kalvebokse rengøres hver 14.dag. Kælvningsbokse rengøres hver 3. måned. Lager af fast møg overdækkes og sendes løbende til biogas (ca. hver måned). Der vil sjældent være markstakke.

God gødningshåndtering og en generel god staldhygiejne med fjernelse af gødnings- og foderrester sikrer, at der kun er minimalt med fluer.

Rotter:

Der forefindes en kommunal samt privat (Mortalin) foranstaltning til rotter. Opbevaring af foder sker på sådan en måde, at risiko for rotter minimeres.

3.7.5 Transporter

Antallet af transporter afhænger af dyreholdets størrelse og sammensætning. Arealbaserede godkendelser/tilladelser rummer fleksibilitet i dyreholdets størrelse og sammensætning, hvorfor det er svært at vurdere antallet af transporter.

Transporterne sker typisk i dagtimerne fra ca. kl. 7.00 til kl. 17.00. I forbindelse med ændring af besætningen kan der være et øget transportbehov til og fra ejendommen, men antallet øges ikke proportionalt med udvidelsen. Der vil i mange tilfælde medtages større mængder pr. kørsel.

Antallet af gyllekørsler kan variere afhængigt af, hvor stor gyllevognens kapacitet er. Der vil normalt blive kørt gylle ud dels i april/maj måned og i august måned.

Tabel 8. Anslået antal transporter (én transport = til og fra ejendommen)

Transport	MGK 2013	Anslået fremover
Husdyrgødning	600	470
Gylle til biogas	0	182
Fast møg til biogas	0	12
Grovfoder	434	675
Kraftfoder	21	21
Brændstof	11	11
Mælk	182	182
Ind- og udlevering af dyr	26	26
Døde dyr	12	12
Øvrige transporter (minerale, kalveblanding mm)	160	160
Samlet antal	1446	1751

Placering af transporter fremgår af bilag 6.

3.8 Reststoffer, affald og naturressourcer

3.8.1 Døde dyr

Døde dyr opbevares hygiejnisk og overdækket syd for staldene ved de to gyllebeholdere. De opbevares i henhold til gældende regler for opbevaring m.m. af døde produktionsdyr.

- Døde dyr er placeret hævet fra jorden og overdækket.
- Placering er ca. 45 meter fra vejen.
- Afhentning sker efter behov og med dags varsel af DAKA.

3.8.2 Affald

Affald bortskaffes i henhold til kommunens affaldsregulativ.

Tabel 9. Opbevaring og bortskaffelse af affald

Affaldstype	Opbevaringssted	Modtageanlæg	Årlig mængde
Olie- og kemi-kalieaffald:			
Spildolie	værksted	Firmaet der laver service	Ca. 25 L
Olie- og brændstoffiltre	værksted	Firmaet der laver service	Ca. 3 stk.
Spraydåser	Industricontainer	Flemming Poulsen	Tømmes hver uge
Kanyler	Forrum	Dyrlægen	Ca. 15 bokse
Fast affald:			
Tom emballage (papir/pap)	Industricontainer	Flemming Poulsen	Tømmes hver uge
Tom emballage (plast)	Industricontainer	Flemming Poulsen	Tømmes hver uge
Lysstofrør	værksted	genbrugscenter	Ca. 20 stk.
Jern og metalaffald		Flemming Poulsen	Ca. 5 tons
Tomme olietromler og – tanke	værksted	Olieleverandør	Ca. 1 stk.
Diverse brændbart	Industricontainer	Flemming Poulsen	Tømmes hver uge
Paller	Foderlade	Leverandøren	Ca. 50 stk.

3.8.3 Olie- og kemikalier

Kemikalier (desinfektions- og rengøringsmidler) opbevares i teknikrum, der kan aflåses og som er uden afløb.

Der opbevares olie og spildolie i 200 L's tromler. Disse er placeret i bygning 5 på spildbakker.

Dieselolie opbevares i 5900 L tank i maskinhus. Tanken er fra 2014 (opstillet i 2017).

Opbevaring af diesel sker i en typegodkendt beholder, som står overdækket på fast og tæt bund, så spild kan opsamles, og så der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand. Tankning af diesel sker på en plads med fast og tæt bund, så der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Se bilag 9 for placering af kemi, affald, belysning mv.

3.8.4 Energiforbrug (brugen af naturressourcer)

Med den nye stald og det udvidede dyrehold forventes energi- og dieselforbruget at stige, fordi der skal malkes flere køer, og der skal transporteres mere foder og husdyrgødning.

Tabel 10. Husdyrbrugets årlige energiforbrug

Type	Nudrift (MGK 2013)	Forventet i ansøgt drift
El	150.000 kwh	330.000 kwh
Dieselolie	25.000 L	28.000 L

3.8.5 Vandforbrug

Det udvidede dyrehold vil medføre et øget forbrug af drikkevand til dyrene. Derimod forventes vandforbrug til rengøring af malkeanlæg og maskiner ikke at ændres.

Tabel 11. Anslået årligt vandforbrug (m³/år)

Anvendelse	Før ændring (MGK 2013)	Forventet efter ændring
Drikkevand	11.019	16.000
Vask af malkeanlæg og stald	770	770
Vask af maskiner	15	15
I alt	11.804	16.784

3.8.6 Restvand

Anslåede mængder af restvand:

Spildevandstyper	m ³ /år før udvidelse	m ³ /år efter udvidelse	Afledes til
Rengøringsvand (maskiner)	10	10	Gyllebeholder
Regnvand fra ensilageplads	1785	2345	Gyllebeholder
Mødding	84	84	Gyllebeholder

Befæstet areal (m²) omkring bygninger:

Befæstede arealer	Før udvidelse	Efter udvidelse
Ensilageplads	2550	3350
Møddingsplads	120	120
Kalvehytter	0	0
Vaskeplads	0	0

Tagvand ledes til nedslivningsanlæg eller faskiner. Afløbsskitse fremgår af bilag 8.

3.9 BAT-Ammoniakemission

I dette afsnit redegøres der for, hvordan husdyrbruget har valgt indretning og drift i forhold bedst tilgængelig teknik (BAT) med henblik på reduktion af ammoniakemission.

Ved miljøgodkendelsen i 2013 blev BAT overholdt ved brug af de valgte staldsystemer samt skrabere. I det ansøgte projekt ændres der ikke på de eksisterende staldsystemer. Skrabere kan ikke anvendes som virkemiddel til ammoniakreduktion mere, idet de er fjernet fra Miljøstyrelsens teknologiliste. Derfor indgår de ikke i denne ansøgning.

Der er i dag teltoverdækning på den ene gyllebeholder (13). Dette er ikke et krav i den tidligere godkendelse, og indgår derfor ikke i nudrift i ansøgningen, men indgår som et virkemiddel til at opfylde BAT i ansøgt drift. For at overholde BAT sætter der også teltoverdækning på den anden gyllebeholder (11).

Tabel 12. Samlet BAT-beregning og ammoniakemission

Samlet BAT beregning			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	4772	814	5586
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	4988	494	5482
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	104
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Det samlede BAT-krav er i Husdyrgodkendelse.dk beregnet til 5586 kg N/år og ammoniakemissionen er på 5482 kg N/år. Dermed er BAT "overfyldt" med 104 kg N/år.

BAT-beregningen er baseret på følgende forudsætninger om eksisterende og renoverede staldafsnit:

Beregninger af progressive BAT krav opnåelig ved anvendelse af BAT for produktioner i nye stalde				
Ansøgningen indeholder ikke produktioner med dyretype og staldsystemer hvor BAT kravet bestemmes progressivt ud fra arealet.				
BAT krav opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde				
Staldnavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Forudsætning for BAT-beregning	BAT krav ved ny stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	BAT krav ved eksisterende stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år)) ^c
Kostald	Alle kvæg; Dybstrøelse ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84	0,84
Kostald	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,89	1,16
Ungdyrstald	Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skrabere og ajlefløb	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,89	0,89
Ungdyrstald	Alle kvæg; Dybstrøelse ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84	0,84
Udvidelse af kostald	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,89	1,16

^a BAT-kravet for flexgruppen fastsættes ud fra det dyretype og staldsystem med det højeste relative reduktionskrav og det dyretype og staldsystem med den højeste ammoniakemissionsfaktor.

^c BAT krav ved eksisterende stald er tabelværdien for staldtypen. BAT kravet kan være lavere i den aktuelle situation, hvis der fastsat vilkår til eksisterende stald i en tidligere godkendelse.

Figur 3 Forudsætning for BAT-beregning

3.10 Grænseoverskridende virkninger

Husdyrbruget ligger 50 km fra den dansk-tyske grænse. Projektet forventes ikke at have grænseoverskridende virkninger, og en vurdering af indvirkning på miljøet i en anden stat finder ansøger ikke relevant.

4. Projektets direkte og indirekte virkninger for miljø, natur og mennesker og hvad der er gjort for at mindske virkningerne

I dette afsnit vurderes projektets direkte og indirekte virkning for miljø, natur og mennesker. Vurderingerne tager udgangspunkt i beskrivelsen af det ansøgte fra kapitel 3.

4.1 Beliggenhed og bygningsændringer i forhold til landskab og Bilag IV arter

(bilag IV arter, kulturarv og landskabet)

Landskabet og kulturarv

Den nye kostald er placeret i forlængelse af den eksisterende kostald i østlig retning, så den vil ikke kunne ses fra vest (fra Store Selskærvej eller fra Tingvadvej). Plansiloen ligger ligeledes bag eksisterende plansiloer vil heller ikke kunne ses fra vest.

Set fra Tingvadvej vest for ejendommen

På grund af afstand og beplantning vurderes det ikke, at den nye kostald og plansilo vil kunne ses fra Selskærvej mod syd eller fra Tovskovvej mod øst. **Den nye teltoverdækning vil måske kunne ses fra syd ved siden af den eksisterende teltoverdækning.**

Set fra Selskærvej syd for ejendommen

Set fra Tovskovvej øst for ejendommen

Fra Talind mod nord vurderes plansiloen ikke at kunne ses, da der er beplantning mellem Talind og siloen. Den nye stald vil muligvis kunne ses fra Talind. Den vil dog blot spærre for udsynet til den eksisterende ungdyrstald, så landskabsoplevelsen vurderes ikke at ændres.

Set fra Talind nord for ejendommen

De nærmeste naboer bor på Store Selskærvej og Talind 200-300 m nord for ejendommen. Her ligger seks nabobeboelser. Fælles for dem er, at der er beplantning mod syd, og hvis beplantningen ikke lukker for udsyn til ansøgers ejendom, så er der i dag udsyn til ungdyrstalden. Opførelse af den nye stald vurderes således ikke at ændre væsentligt ved udsynet.

Naboen mod syd (Store Selskærvej 2 ca. 450 m mod syd) vurderes at kunne se ejendommen, men de vil ikke kunne se den nye stald, idet den eksisterende ungdyrstald og gyllebeholderne ligger imellem. **Naboen vil måske kunne se den nye teltoverdækning ved siden af den eksisterende teltoverdækning.**

Den nye stald opføres i samme farver som den eksisterende stald, og i direkte forlængelse af den eksisterende stald. Derved vurderes den at skæmme landskabet mindst muligt. Ved at indpasse det nye byggeri på denne måde forebygges og afhjælpes uheldige landskabsoplevelser ved byggeriet.

Det planlagte projekt ligger ikke indenfor byggelinjer, fredede områder, bevaringsværdige landskaber, større sammenhængende landskaber, kulturhistoriske bevaringsværdier eller økologiske forbindelser. Der ligger et beskyttet dige langs Store Selskærvej på modsatte side af vejen i forhold til ejendommen.

Bilag IV arter

Habitatbekendtgørelsen udpeger en række arter – de såkaldte bilag IV arter – der skal beskyttes. Før der kan meddeles miljøgodkendelse til et projekt, skal det vurderes, om projektet kan påvirke disse arter. Af bilag 7 fremgår en række arter, der potentielt set kan findes i området omkring Store Selskærvej 4.

Der ikke registreret Bilag IV-arter i området. Det kan dog på den baggrund ikke udelukkes, at en nærmere undersøgelse ville vise, at der findes bilag IV-arter i området. Det ansøgte projekt vurderes dog ikke at medføre tilstandsændringer i nærliggende naturområder (se afsnit 4.3). Skulle der være bilag-IV-arter i området, vurderes det derfor, at ændringen på Store Selskærvej 4 ikke vil påvirke arterne og deres yngle- eller rasteområder væsentligt.

4.2 Begrænsning af ammoniakemission

(menneskers sundhed, luft)

I lovgivningen er der faste krav til ammoniakemissionen, som sikrer at husdyrbrug vælger et staldsystem eller en teknologi blandt de bedste tilgængelige, for at begrænse ammoniakudledningen fra husdyrbruget.

De BAT-krav, der stilles til husdyrbrugene, bidrager til, at målet for fald i ammoniakemissionen i DK nås, og at den sundhedspåvirkning ammoniak afstedkommer dermed imødegås. Når ammoniakudledningen begrænses, bidrager det også til en generel bedre beskyttelse af ammoniakfølsom natur, da baggrundsbelastninger hertil begrænses.

Beregningerne i IT-ansøgningen viser, at BAT-kravet for ejendommen er overholdt med de ansøgte staldsystemer samt teltoverdækning på to gyllebeholdere (afsnit 3.9).

4.3 Afsætning af ammoniak til nærliggende natur

(Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter)

Her vurderes hvilke påvirkninger projektet har på nærliggende natur og om de faste grænser for totaldepositionen til kategori 1 og 2 natur overholdes.

Ammoniakemission til naturarealer omkring ejendommen er beskrevet i afsnit 3.5. Lovens krav til ammoniakpåvirkning af natur i både kategori 1 og 2 er overholdt. Derfor vurderes det, at ammoniakemission fra projektet ikke påvirker disse naturområder.

Hvad angår kategori 3 natur omkring ejendommen, så belastes disse med en merdeposition på under 1 kg. Når det ansøgte medfører en merdeposition på 1 kg N/ha/år eller mindre, vil det ansøgte som altovervejende hovedregel - efter den tilgængelige viden - ikke medføre, at der sker en tilstandsændring i den pågældende naturtype.

Samlet ser vurderes det, at projektet ikke vil medføre tilstandsændringer i omkringliggende natur, og dermed heller ikke påvirke levesteder for bilag IV-arter.

4.4 Lugtgener for omboende

(Menneskers sundhed/gene).

Lugtemission fra ejendommen er beskrevet i afsnit 3.6.

Projektet medfører at lugten fra ejendommen stiger med ca. 16 % i ansøgt drift (64.649 OU) sammenlignet med nudrift (54.249 OU). Den begrænsende faktor i forhold til lugtgenekravene er den fremtidige byzone, som ligger ca. 500 m nord for den nye stald. Som det fremgår af kapitel 3, så overholder projektet lovens krav i forhold til lugtgener i forhold til både nuværende og fremtidig byzone, enkeltbeboelser og samlet bebyggelse i landzone.

Der er ikke kendskab til klager over lugt fra husdyrbruget.

For at minimere lugt holdes ejendommen ryddelig, med fjernelse af gødning og foderrester. I strøede staldarealer holdes overfladen tør ved at tilføre nyt strøelse. Lager af ensilage og fast mæg overdækkes.

Det vurderes ikke at lugt i sig selv er sundhedsskadeligt.

Samlet set vurderes det ikke, at projektet vil medføre væsentlige lugtgener for omkringboende.

4.5 Støjgener

(Menneskers sundhed/gene)

Støjkloder på ejendommen fremgår af afsnit 3.7.1 samt af bilag 6.

Den væsentligste støjklode på ejendommen vurderes at være i tilknytning til fodring. Dette foregår et par timer hver morgen. Det tilstræbes at fodringen foregår i dagtimerne og over så kort et tidsrum som muligt. Det vurderes at beplantning og bygninger medvirker til at reducere støjgener hos naboerne.

Transporter kan også medføre støjgener, og der vil være et øget antal transporter af grovfoder og husdyrgødning til biogas.

Ca. halvdelen af udbringningsarealerne ligger syd for ejendommen, og en del af gyllen transporteres dermed fra ejendommen mod syd i retning væk fra Sommersted og ikke forbi de nærmeste naboer.

Omkring den nye decentrale beholder ligger der ca. 60 ha udbringningsareal. Ved at placere den nye beholder her, reduceres antallet af transporter af gylle.

Samlet set vurderes det, at de nævnte tiltag og afstanden til naboerne gør, at naboerne ikke vil opleve væsentlige støjgener.

4.6 Støvgener

(Menneskers sundhed/gene)

Støvkilder på ejendommen fremgår af afsnit 3.7.2 samt af bilag 6.

De væsentligste støvgener vurderes at stamme fra transporter samt håndtering af halm.

Samlet set vurderes det, at anlæggets placering i forhold til vindretning, i kombination med beplantning og afstanden til naboerne gør, at naboerne ikke vil opleve væsentlige støvgener.

4.7 Lyspåvirkninger

(Landskabet og gener for mennesker)

Lyskilder på ejendommen fremgår af afsnit 3.7.3 samt af bilag 6.

Det vurderes at den lyskilde, som har størst betydning for omkringboende og forbipasserende, er lys fra de åbne stalde. Det ansøgte projekt vil dog ikke ændre væsentligt på dette forhold. Om natten er der reduceret lys i staldene.

Lyskilderne på de vestvendte staldgavle er kun tændt, når der arbejdes i området (bevægelsessensor). Dermed vurderes de ikke at forstyrre trafik eller landskabsoplevelse væsentligt.

Samlet set vurderes det, at beplantning og afstanden til naboerne gør, at naboerne ikke vil opleve væsentlige lysgener.

4.8 Skadedyr

(Gener og menneskers sundhed)

Forebyggelse og bekæmpelse af fluer og rotter er beskrevet i afsnit 3.7.4. På grund af de forebyggende foranstaltninger samt afstand til naboerne vurderes disse ikke at være generet af skadedyr, der stammer fra produktionen på Store Selskærvej 4.

Projektet forventes ikke at medføre øgede gener fra fluer og skadedyr.

4.9 Transporter

(Befolkningen og menneskers sundhed/klima i forhold til energiforbruget)

Anslået antal transporters samt tidspunkt på dagen fremgår af afsnit 3.7.5. Placering af transportveje fremgår af bilag 6.

Antallet af transporters forventes at stige med ca. 18 % på grund af flere transporters med grovfoder samt levering af husdyrgødning til biogas.

Transport er i sig selv en forurenende aktivitet. Husdyrbruget vil som udgangspunkt tilstræbe færrest muligt transporters for at minimere tidsforbrug og udgifter til brændstof og arbejds løn. Husdyrbruget har dog behov for at transportere dyr, foder og gødning mv. Antallet af transporters søges minimeret ved at planlægge transporterne og køre med størst mulige læs. Etablering af den decentrale gyllebeholder skal ligeledes medvirke til at reducere antallet af transporters med gylle.

Projektet forventes ikke at medføre øgede gener fra transporters på grund af beplantning og afstand til naboer.

4.10 Energi

(Klima)

Ejendommens forventede energiforbrug fremgår af kapitel 3

Elforbruget forventes at stige fra ca. 150.000 kwh til ca. 330.000 kwh. Ifølge Håndbog til driftsplanlægning 2015, SEGES er normtallet for energiforbrug 668,69 kwh/årsko ved malkestald/karrusel. Ejendommens energiforbrug ligger således tæt på normen, hvis der regnes med at dyreholdet udvides fra 310 årskøer plus opdræt til 500 årskøer plus opdræt. Norm: $500 \times 668,69 = 334.345$ kwh.

Elforbruget sker primært i forbindelse med malkning. Elforbruget søges minimeret ved at vedligeholde malkeanlægget optimalt.

Det er ikke elforbrug til ventilation.

Udendørs belysning er med bevægelsessensorer.

Vakuumpumpen til malkeanlægget er frekvensstyret og derved energibesparende.

Logistikken i forbindelse med afhentning af foder til blandeanlæg, er indrettet så afstanden giver færrest muligt driftstimer, hvilket minimerer energiforbruget.

Der er lavenergibelysning i stald 12 og i malkestalden. Det vil der også komme i den nye stald.

4.11 Vandforbrug og påvirkning af vandressourcen

(Vand)

Ejendommens forventede vandforbrug fremgår af kapitel 3.

Det udvidede dyrehold vil medføre et øget forbrug af drikkevand til dyrene. Derimod forventes vandforbrug til rengøring af malkeanlæg og maskiner ikke at ændres.

Ifølge Håndbog til driftsplanlægning 2015, SEGES, drikker en årsko 28 m³/år og opdræt drikker 5,3 m³/år. Det teoretiske drikkevandsforbrug bliver således ca. $(28 \text{ m}^3 \times 500 \text{ køer}) + (5,3 \text{ m}^3 \times 400 \text{ opdræt}) = 16.120 \text{ m}^3$, hvilket svarer til det forventede drikkevandsvandforbrug på 16.000 m³

Eventuelle lækager på vandrør mv. identificeres og repareres.

Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.

Der anvendes vand til forkøling af mælken. Vandet opsamles og genbruges til drikkevand til køerne. Ejendommen får vand fra Sommersted Vest Vandværk, så vandforbruget registreres.

Foruden tiltag til minimering af forbruget af vand, tages der også hensyn til risikoen for forurening af overfladevand (søer og åer).

Husdyrbruget, der ligger indenfor nitratfølsomt indvindingsområde og særlige drikkevandsinteresser, er underlagt de generelle regler for udbringning af husdyrgødning og sprøjtning, der sørger for at minimere risikoen for forurening af vandressourcen.

Der er ikke søer og vandløb indenfor 100 m fra stalde og gyllebeholdere. Dette gælder også for den decentrale beholder.

Pumpning af gylle fra gyllebeholder sker under opsyn. Det tjekkes løbende, om der er plads i gyllebeholderen før overpumpning. Der er ingen faste rør eller pumper til overpumpning af gylle fra gyllebeholder til gyllevogn. Der er heller ikke spjæld mellem forbeholder og gyllebeholder.

Gyllebeholderne er omfattet af 10-årsbeholderkontrolordningen, og eventuelle fejl og mangler udbedres løbende.

Opbevaring af olie og kemi sker indendørs på fast bund uden afløb.

Tagvand ledes til faskiner eller til nedsivning i regnvandsbassin. Afløbsskitse fremgår af bilag 8.

Samlet set vurderes det at risikoen for at aktiviteterne på husdyrbruget medfører forurening af vandmiljøet er meget lille.

4.12 Påvirkning af jordarealer og jordbund

(jordarealer og jordbund)

Jordbundstypen er lerblandet sandjord, og terrænet er relativt fladt. Dette mindsker risiko for afstrømning af næringsstoffer. I kombination med de generelle regler og de beskrevne tiltag i afsnit 4.11 vurderes det, at ansøger har foretaget de nødvendige foranstaltninger for at minimere risikoen for jordforurening.

4.13 Andet om befolkningen og menneskers sundhed

(befolkningen og menneskers sundhed)

Risikoen ved MRSA eller antibiotikaresistens håndteres af generelle veterinærregler i fødevarestyrelsens regi. Der vurderes ikke at være særlige forhold ved beliggenheden af det konkrete husdyrbrug, der skal tages med i betragtning og som kunne betyde, at der skal udvises særlig forsigtighed.

Som nævnt tidligere i denne rapport overholdes lovens krav i forhold til lugtgener og som beskrevet i afsnit 4.11 er der foretaget foranstaltninger for at minimere risiko for forurening.

Følgende tiltag på ejendommen vurderes desuden at gavne klimaet og dermed befolkningen generelt:

- Stærke efterafgrøder der opfanger CO₂ og binder kulstof i jorden
- Teltoverdækning reducerer emission af klimagasser
- Sende gyllen til biogas
- Timing af udbringning (større risiko for emission af lattergasser ved udbringning på våd jord)
- Tilpas gødning til kvælstofbehovet

- Græs kan øge kulstofindholdet i jorden i forhold til etårige afgrøder
- Reducer andelen af opdræt
- Minimer foderspild
- Optimer foderudnyttelse
- Minimer protein i foderet
- Avl efter bedre foderudnyttelse og mindre metanudledning
- Minimer kørsel

4.14 Alternative løsninger

Den billigste måde at udvide stalde på, er ofte at forlænge en eksisterende stald. Logistiskmæssigt er det som regel også en god løsning. Der er derfor ikke overvejet væsentlige alternativer til den valgte placering af stalden.

Der har været overvejet andre placeringer af den decentrale gyllebeholder. Den ønskede placering fire km fra ejendommen ligger ved ca. 60 ha udbringningsareal. Der har været overvejet en alternativ placering på modsatte side af Ørstedvej ca. 300 m længere mod syd. Her går der en markvej ind til en vindmølle. Den valgte placering medfører længere afstand til en mose, og den kommer til at ligge tæt på en anden gyllebeholder, hvorved det vurderes at landskabet forstyrres mindre.

4.15 Oplysninger om konsulenten

Miljørådgiver Birgitte Madsen, Sønderjysk Landboforening

5. Konklusion

Der er foretaget beregninger af hvor meget lugt og ammoniak det ansøgte projekt forventes at medføre i forhold til den konkrete produktion på den konkrete beliggenhed. Der er foretaget konkrete vurderinger i forhold landskab og afstand til naboer. Herudover er danske landbrug reguleret af en række generelle regler der har til hensigt at beskytte miljøet i bred forstand. Ud fra de konkrete forhold og tiltag samt de generelle regler vurderes det, at det ansøgte projekt ikke vil have væsentlig virkning på miljøet.

6. Bilag

- Bilag 1 Situationsplan
- Bilag 2 Plantegning kostald
- Bilag 3 Plantegning ungdyrstald
- Bilag 4 Ideoplæg til ny stald
- Bilag 5 Kapacitetsberegning
- Bilag 6 Placering af lys-, støv- og støjkilder inkl. intern transport og opbevaring
- Bilag 7 potentielle bilag IV arter
- Bilag 8 Afløbsskitse
- Bilag 9 Beregning af produktionsarealer
- Bilag 10 Skitse af stald 2 + 3 + 5
- Bilag 11 Kort med kategori 1 og 2 natur samt natura 2000-områder
- Bilag 12 Kort med kategori 3 natur samt bilag IV-arter